

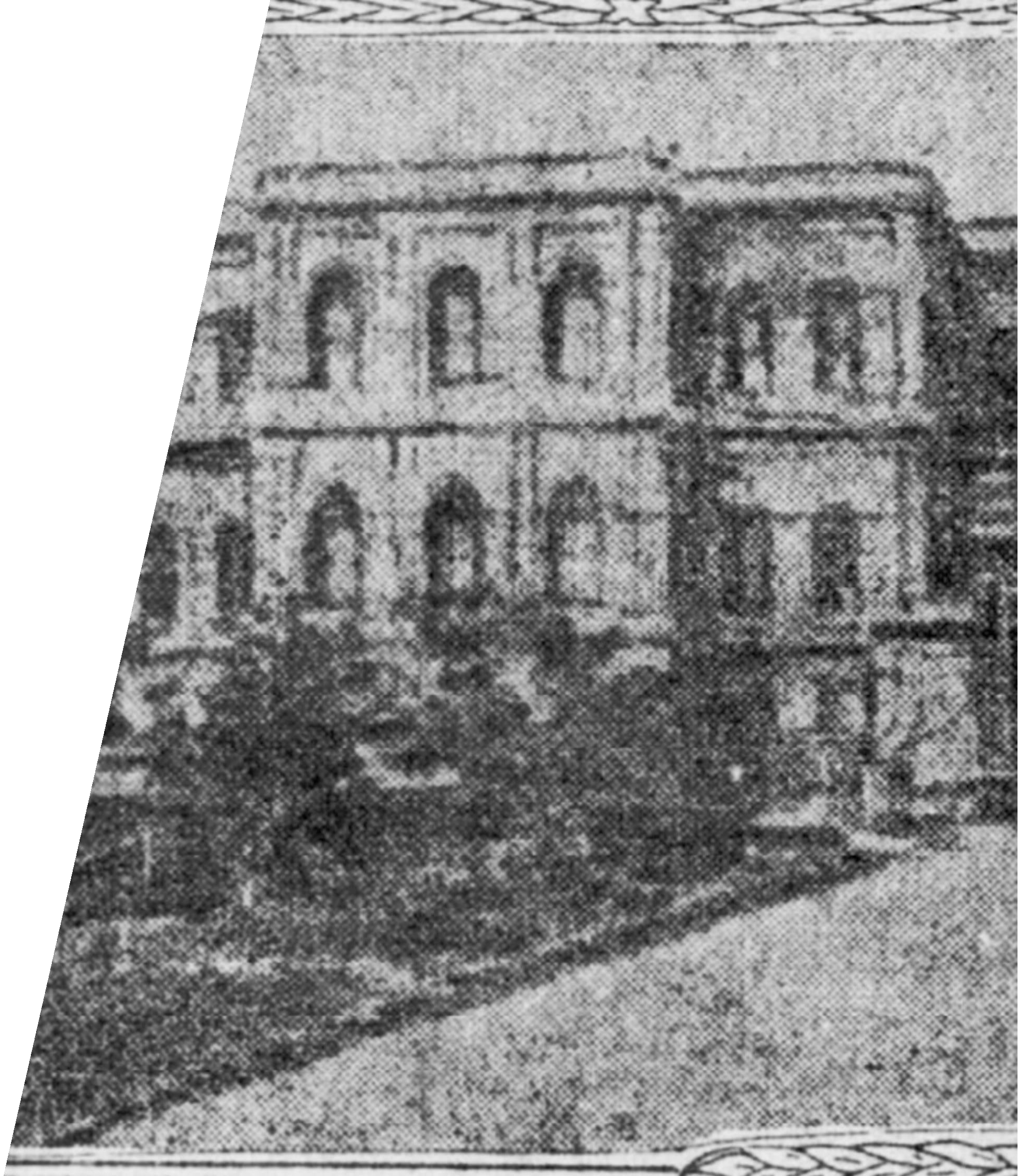
A portrait of Sultan Abdülhamid Han, showing him from the chest up. He is wearing a red fez and a white shirt with a blue sash. A large, ornate gold and silver medal is pinned to his chest. The background is a dark, textured green.

Sultan Abdülhamid Han'n Kayıp Otopiyanosu

Çok Yönlü Kültür-Sanat Projesi Tanıtım Dosyası

İÇİNDEKİLER

1. **Proje Adı**
2. **Proje Açılımı**
3. **Proje Detayları**
 - i. Konu
 - ii. Etkinlik Türü
 - iii. Etkinlik Alanları
 - iv. Etkinlik Açıklamaları
 - v. Proje Hedefleri
 - vi. Proje Hedef Kitlesi
4. **Proje Faaliyetleri**
 - i. Kitap Tasarımı ve Baskısı
 - ii. CD Kaydı ve Sahne Performansları
5. **Tanıtım Çalışmaları ve Proje Kadrosu**

1. Proje Adı: Sultan Abdülhamid Han'ın Kayıp Otopiyanosu

2. Proje Açılımı:

Abdülhamid Han, her yönüyle olduğu kadar klasik batı müziğine olan ilgisi ve özellikle piyano ve kemana olan sevgisiyle Osmanlı padişahları arasında özel bir yere sahiptir.

Klasik Batı müziği Sultan Abdülhamid'in babası Sultan Abdülmecid (r. 1839-1861) döneminde ilk saray tiyatrosu ve konser salonu olan Dolmabahçe Saray Tiyatrosu'nun açılmasıyla Osmanlı saray kültürünün ve saraydaki eğitimin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Genç prens Abdülhamid erken yaşlardan itibaren, sarayda istihdam edilen ünlü Avrupalı bestecilerden klasik Batı müziği ve piyano eğitimi alan Osmanlı prenslerinden biridir.

Sultan Abdülhamid, 1876 yılında otuz dördüncü Osmanlı padişahı olarak tahta çıktıktan sonra, sultanın klasik Batı müziğine olan derin ilgisinin bir sonucu olarak Osmanlı tarihindeki ikinci saray tiyatrosu, Yıldız Saray Tiyatrosu, açılmış ve sultanın 33 yıllık saltanatı boyunca imparatorluktaki modern kültürün ve klasik Batı müziğinin merkezi olmuştur.

Sultanın otopiyanolara olan ilgisine dair en önemli kanıtlar 1889 yılındaki Paris sergisinde yer alan otomatik piyanonun tanıtım broşürünün Yıldız Sarayı Arşivi'nde bulunması ve dönemin Paris Büyükelçisi Salih Münir Paşa'nın anılarında, sultanın 1900 yılındaki Paris Sergisinde tanıtılan ve piyanoya takıldığında otomatik olarak müzik çalan bir aracı Yıldız Sarayı'nda denemiş olduğunu anlatmasıdır.

Sultan'ın bir otopiyano alma fikrinin gerçeğe dönüştüğüne dair belgeler 1907 yılına tarihlenmiştir. Bu belgelerde, sultanın otopiyanosunun siparişi ve nakliyesi ile ilgili olarak dönemin Londra büyükelçisi Stefanaki Musurus Paşa'nın adı geçmektedir.

Sultanın otopiyanosu Sultan Abdülhamid'in tahttan indirildiği döneme yakın bir zamanda İstanbul'a geldiği için "kayıp ya da tahrib edilmiş" olarak literature geçmiştir. Bu sebeple şimdiye kadar bu konuda tarihi gerçeği yansıtan makaleler yazılmamış ve bu otopiyanonun Osmanlı kültür tarihi ve Avrupa modern müzik tarindeki yerini tanıtacak bir proje yapılamamıştır.

Araştırmalarımız sonucunda, Beylerbeyi Sarayı'nda bulunan kayıp otopiyanonun Hamburg'daki M.F. Rachals fabrikasının üretimi olan bir grand otopiyo olduğu anlaşılmıştır. İngiliz firması Kastner&Co bir aracı kurum olarak piyanonun İstanbul'a gelmesinde rol oynayan şirkettir ve bu aracı kurumun adı piyanonun tuş kapağına işlenmiştir. Hamburg'ta faaliyet gösteren M.F. Rachals firması 1903 yılında dünyadaki ilk kuyruklu otopiyanoyu yani grand otopiyanoyu üretmiş olan firmadır. Arşivde bulunan belgeler içinde piyanonun kullanım kılavuzu da mevcuttur.

Sultanın otopiyanosu Osmanlı müzik tarihi için çok önemli bir enstrüman olması yanında Yıldız Sarayı'nda popüler olan besteciler, operalar ve müzik eserleri konusunda da başlı başına bir arşiv olma özelliği taşımaktadır.

Sultanın otopiyanosunda kayıtlı olan otuz iki adet eser o dönemde Avrupa sarayları ve konser salonları yanında otopiyanoların çok popüler olduğu Kuzey Amerika'da da çok sevilen eserdir. Bu eserler Mendelssohn, Wagner ve Weber gibi Alman, Strauss ailesi bestecileri gibi Avusturyalı, Liszt gibi Macar, Moszcowski gibi Polonyalı; Chaminade, Verger, Godard, Gnod, Delibes ve Bizet gibi Fransız; Rossini, Puccini, Verdi ve Bellini gibi İtalyan, hatta Moret ve Mills gibi Amerikalı bestecilere aittir. Bu bestecilerden en önemlileri İstanbul'a gelerek Dolmabahçe ve Yıldız Saray Tiyatrolarında Osmanlı sultanlarının huzurunda canlı performanslar sergilemişlerdir.

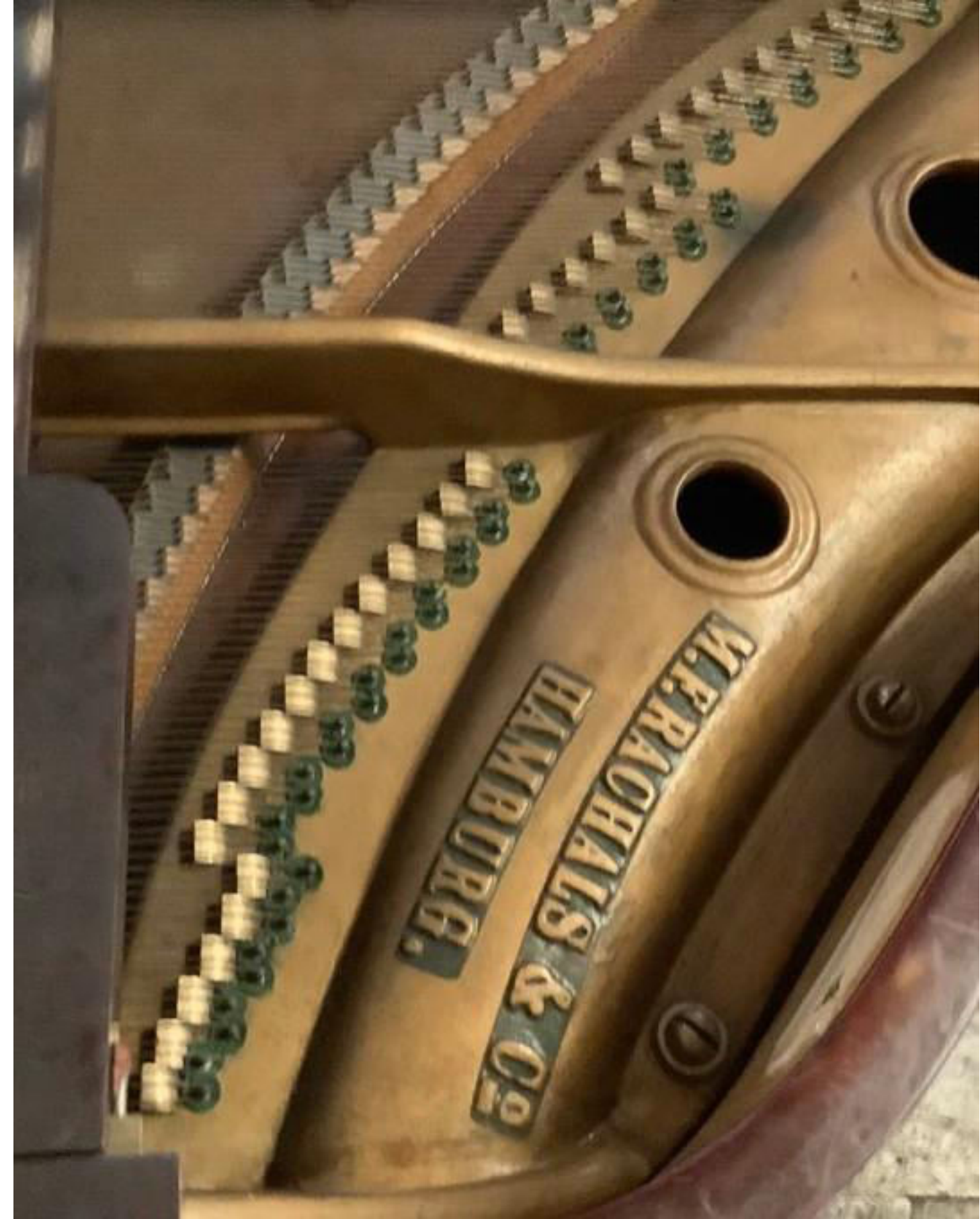
3. Proje Detayları:

Konu: İngilizce olarak sunulacak kültürel ve tarihsel tanıtım etkinlikleri

Etkinlik Türü: İngilizce bir kitap ve CD, sultanın otopiyanosuna dair arşiv belgelerinden ve görsellerden oluşan sergi; İngilizce anlatımlı ve barkovizyonlu klasik müzik konseri

Etkinlik Alanları: Saraylar, müzeler, konser salonları, kültür merkezleri, ve üniversite oditoryumları

Etkinlik Açıklaması: Bu proje, tarih boyunca Osmanlı kültürünün ve yayıldığı coğrafyadaki kültürel mirasın her dönemde olduğu gibi modernleşme döneminde de Avrupa sanatını ne kadar önemli bir boyutta etkilediğini gözler önüne seren bir çalışmadır. Bu etkinin sonucu olarak ince müzik zevki ve cömertliği ile döneminin Avrupalı bestecilerine hamilik eden krallar ve imparatorlar içinde özel bir yere sahip olan Sultan Abdülhamid'in kültürel bakış açısını İngilizce bir kitapta birleştirmek, sultanın otopiyanosu içinde bulunan eserleri de bu kitaba ek olacak bir CD'de yorumlayarak gelecek nesiller için kalıcı hale getirmek ve anlatımlı konserler düzenleyerek tanıtmak

- Proje Hedefleri:

- Osmanlı İmparatorluğu'ndaki modern müzik kültürünü kaybaldığı, tahrib edildiği veya saraya hiç ulaşmadığı sanılan, 150 yıllık bir tarihi eser vasıtasıyla tekrar canlandırmak,
- Abdülhamid Han'ın çocukluğundan ölümüne değin Batı müziği ile ve saltanatı döneminde otomatik müzik aletleri ve bu otopiyano ile olan serüvenini en detaylı şekilde kitaplaştırarak anlatmak,
- Piyanonun içinde kayıtlı olan eserleri tekrar seslendirerek kitabın bir parçası haline getirmek,
- Osmanlı modernleşme döneminde saraydaki klasik batı müziği beğenisini gözler önüne sermek ve dünyaya tanıtmak bu projenin hedefleri arasındadır.

- Projenin ulaşmak istediği hedef kitlesi

4. Proje Faaliyetleri:

Kitap Tasarımı ve Baskısı:

- Piyano firması halen üretime devam etmektedir. İlgili firma ile iletişime geçerek, 1905 yılında yapılan sözleşme, anlaşma gibi belgelere ulaşmak
- Piyanonun orijinal fabrikasıyla iletişime geçerek, bu kültürel mirasın onarımını sağlamak için ön çalışma yapmak
- Firmadan piyanonun içinde bulunan repertuvara dair bilgiler edinmek (Piyano içinde özel programla gelmiştir. Program içinde Necib Paşa'nın Sultan Abdülhamid Han'ın saltanat döneminin milli marşı olan Hamidiye Marşı da bulunuyor. Bu konu, hiçbir yer için özel üretim yapmayan fabrikanın, Abdülhamid Han'a özel yapım bir piyano gönderdiği düşüncesini ortaya koyuyor.)
- Arşiv belgelerin ve otopiyano içinde kayıtlı eserlerin analizi ve şimdiye kadar proje ekibinin yayınlamış olduğu makaleleri de içine alan bir kitabın yayınlanması, tanıtılması ve dağıtılması

CD Kaydı ve Sahne Performansları

- İncelemeler devam eden süreçte piyano içinde bulunan repertuarın CD yapılması
- Sultanın otopiyanosunda kayıtlı eserlerle dünyanın farklı ülkelerinde düzenlenecek konserlerde Sultan Abdülhamid'in, Osmanlı modernleşme dönemi Batı müziği kültürünün ve tarihi geçmişimizin önemli bir kültürel mirası olan otopiyanonun tanıtılması
- Konserler ve sunumlardan bir tanesinin Yıldız Saray Tiyatrosu'nda gerçekleştirilmesi

5. Tanıtım Çalışmaları ve Proje Kadrosu:

Tanıtım Çalışmaları

Projenin tanıtılması ve kamuoyuna mal olması için sahne etkinlikleri öncesi basın-PR çalışmaları yürütülecektir.

Proje Çalışma Kadrosu

Doç. Dr. Tutu Aydınolu ve Dr. Öğr. Üyesi Nuray Ocaklı

Doç. Dr. Piyanist Tutu Aydınolu

Dr. Öğr. Üyesi Nuray Ocaklı